

Enis COŞKUN

165, Av. Gabriel Peri
92230 Gennevilliers -FRANSA

15 Ağustos 1985

Değerli arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi Regan yönetimi nükleer kıyamet tehlikesini artırıcı yeni girişimler peşindedir. Orta menzilli füzelerin kıtamıza yerleştirilmesine başlanılmıştır. Ülkemizi doğrudan ilgilendiren ortadoğuda yeni bir askersel pakt girişiminin adımları atılmaktadır. Mısır Devlet Başkanı'nın Türkiye'yi ziyareti ve ortak askersel ilişkilerin görüşülmesi bu adımların işaretidir. Yıldızlar savaşı projesinin dayatılması dünyayı yeni ve daha ağır bir tehlikenin içine sokmaktadır. Türkiye ise bu proje içinde işlev görecektir bir ülke olarak düşünülmektedir. Nitekim gerek ABD askersel çevreleri ve gerekse NATO komutanlarının ağzından bu düşünce dile getirilmiş bulunmaktadır. Özal ve hemen ardından Milli Savunma Bakanı Yavuztürk'ün son ABD ziyaretinde bu konu gündeme gelmiş ve Türkiye tarafı görüşmelerde bu işleve tali olduğunu açıklamıştır. Dışişleri Bakanı Halefoğlu'nun koşullar öngören demecine rağmen Türkiye yıldızlar savaşı projesi içinde yer almanın da ötesinde başka işlev ve görevler de üstlenmeye hazır olduğunu açıklamıştır. Bunlar arasında 6 ncı filoya limanlarımızın açılması, bakım ve ikmal için Marmaris'de üs verilmesi, Avrupa'daki ABD uçaklarının bakım ve ikmal ile tamirlerinin yanısıra süresi biten Savunma ve İşbirliği Anlaşmasının uzatılması görüşmeleri ilk elde sayılabilir. Bu anlaşmanın kayıtsız şartsız uzatılacağına ilişkin basında çıkan ilk haberlerden sonraki gelişmeler gösteriyor ki, konu bir pazarlık malzemesi olarak değerlendirilmek istenmiştir. Daha fazla silahlanma ve ekonomik yardım alabilmek amacıyla Türk tarafı konuyu bir fırsat olarak değerlendirmeye çalışmıştır. Ne ki görüşmelerin bugün geldiği aşamada ABD, SİA'nın uzatılmasında herhangi bir koşulu kabul etmeyeceğini bildirerek "topu Türk tarafına" atmış bulunmaktadır.

Öte yandan bölgede emperyalist destabilizasyon politikasının uygulanması yönünde de açık, somut, eylemsel adımlar ABD işbirliğinde atılmaktadır.

Son Bulgaristan sorunu, öteden beri süregelen Yunanistan gerginliği ve Kıbrıs işgalinin kalıcılaştırılması ve giderek ilhaki yönünde adımlar atılması, Irak topraklarında sürdürülen askersel operasyonlar İran ve Suriye'ye yöneltilen baskılar bu politikanın gün ışığına çıkmış kimi örnekleridir. Böylesi bir politikanın izlenmesinin yanısıra Türkiye'de barışseverler üzerindeki baskı ve yasaklamalar ile soruşturma, yargılama ve tutuklamalar sürmektedir. Askeri Yargıtay Başsavcılığının halen tutuklu Barış Derneği yöneticileri hakkında açıklanan tebliğnamesi de bu açıdan değerlendirilecek bir veridir. Bu tebliğname doğrultusunda çıkacak bir Yargıtay kararı bir kesimi halen tutuklu olan arkadaşlarımızın mahkumiyetlerinin onanmasının yanısıra yargılanması sürmekte olan 48 yönetici ve üyenin de tutuklanmaları ve mahkum edilmeleri, dahası soruşturması tamamlanmamış öteki üyelerimizin de haklarında dava açılması sonuçlarını doğuracaktır. Doğal olarak bu karar Türkiye'de barış hareketinin örgütsel bir yapıya sahip olmasını da yasak kapsamına alacaktır.

Özellikle insanlığı büyük kayıplara uğratan faşizmin yol açtığı ikinci dünya savaşının sona erişinin 40 ncı yılında Türkiye'de ABD'nin barışa karşı tehlikeli ve maceracı savaş politikasına hizmet edici bir tutumun bu sonuçları ve göstergeleri tüm barıştan yana olan insanlarımızı üzmemekte ve tepkilerini çekmektedir. Ne ki, ülkenin içinde bulunduğu diktatörlük koşullarında bu tepkiler örgütlü bir biçimde ifade edilme olanağına sahip bulunmamaktadırlar. Ama yayımlanan günlük gazetelerde olsun haftalık ya da aylık dergilerde olsun barışsever aydınlarımızın kaleme aldıkları yazılarda bu tepki ve çıkışları izlemek olanaklıdır.

Öte yandan Sovyetler Birliği ile 1925 yılında Paris'te imzalanan karşılıklı dostluk ve saldırmazlık anlaşmasının 60 ncı yılında gerek Sovyetler Birliğine ve gerekse öteki sosyalist ülkelere yönelik dostane olmayan ve barışı tehdit eden politikanın tırmandırılması da ülkemizi ve yurttaşlarımızı savaşın ateşine atacak tehlikeli bir gelişme niteliği taşımaktadır. Bu ise Türkiye'nin özellikle İstiklal savaşı dönemindeki ve hemen onu izleyen dönemdeki dışpolitika çizgisi ile çelişmektedir.

Özellikle 12 Eylül 1980 sonrasında ülkede ABD'nin askersel etkinliği çok daha artmış bulunmaktadır. Bugün 15 Mayıs 1985 tarihli STERN dergisinde yazıldığı gibi Türkiye, Federal Almanya ile birlikte NATO içinde ABD'ye en bağımlı devlet niteliğine sahiptir. Kendi iradesinin dışında bir savaşa sokulabilecektir. Topraklarımızda nükleer başlıklı ABD füzelelerinin depo edildiği askeri üsler bulunmaktadır. Ordusu modernize edilme gereksinmesi içindedir. ABD bu eksikliği bir baskı ve bağımlılık un-

suru olarak kullanmaktadır.

1982 Anayasa'sında yapılan düzenleme ile Parlamento'nun bilgi ve onayı olmaksızın ordunun yurt dışına gönderilmesi ya da yabancı askerlerin yurda davet edilmesi olanağı düzenlenmiştir. Böylece ABD çevik kuvvetlerinin ülkemiz topraklarını kullanmaları ya da askerlerimizin NATO nüfuz bölgelerinin ötesinde ve NATO sözleşmesinin dışında kullanılması yasalaştırılmıştır. Bunun doğal sonucu olarak egemenliğin kullanılması dış güçlerle paylaşılmış olmaktadır. Kuşkusuz bu Türkiye için temeli İstiklal savaşında atılmış, bu bakımdan bağımsızlık ve egemenlik kavramlarıyla iç dokusu örülmüş Cumhuriyete yöneltilmiş ağır bir darbedir.

Böylesi bir politikayı savunan çevreler; zamanımızda bağımsızlık politikasının kalktığını, yerini karşılıklı bağımlılık ilkesinin aldığını söylüyorlar. Bu yönde teoriler geliştiriyorlar. Son zamanlarda Türkiye'de bu temanın günlük gazetelerin kimi köşe yazarlarınınca da işlendiği görülmektedir.

Bu politikaya bağlı olarak biryandan ekonominin militaristleştirilmesi öte yandan da politik bağımlılık geliştirilmektedir. Bugünkü yönetim, F-16 uçak fabrikası gibi kimi yatırımlarla bu yolda büyük adımlar atıyor. Yıldızlar savaşı projesinin teknolojik yönlerinde Türkiye'nin işlevi olabileceğini ileri sürüyor ve bu işleve talip olduğunu açıklıyor. Kuşkusuz bütün bunlar Türkiye'yi hızla bağımlılığını artıran bir konuma sokmasından da öte sonuçlar doğuracaktır. Uluslararası arenada yalnızlık ve yalıtılmasını artıracak gibi, ülkemizi ve halkımızı ateşin içine atabilecek gelişmelerdir. Türkiye'nin hep söylenen jeopolitik konumu bu ateşin yalnızca ülkemizi yakmasının ötesinde dünya barışını da tehdit etmesi sonucunu doğurmasına neden olabilir. İşte bu noktada barışı savunmak ve barış için çalışmak bizler için yalnızca ulusal bir konu olmanın ötesinde evrensel bir görev niteliği taşımaktadır.

Oysa bugünkü yönetim Türkiye'yi bağımsızlığından yoksun eden, savaşın ocağını körükleyen, ülkeyi ve halkımızı yokolma tehlikesine atan, karşıındaki barıştan ve demokrasiden yana güçleri bastırmak için faşist yöntemler kullanarak devlet terörü altında tutan bir politika izlemektedir.

Helsinki Konferansının 10 ncu yılını yaşadığımız bu yıl içinde imzaladığımız bu senedin gerek içeriğine ve gerekse anlamına ters düşen bu dışpolitikanın yanısıra; devam eden diktatörlük koşullarında işkenceler, Soruşturmalar, yargılamalar, tutuklamalar, yasaklamalar ve her alandaki

tüm baskılarla içpolitikada da bu Senedin ünlü üçüncü sepetine yani insan hakları bölümüne de aykırı bir tutum ülkemizde egemen bulunmaktadır.

Kısaca özetlenmeye çalışılan tüm bu saptamalar ve gelişmeler karşısında; Türkiye'de barıştan ve demokrasiden yana bir politikayı egemen kılmak, barış hareketi üzerindeki baskıları kaldırmak ve tutuklu bulunan barışseverleri özgürlüklerine kavuşturmak için yürütülen çalışmalarını daha yükseltmek tüm barışseverlerin ve demokratların önünde duran ivedi görevlerdendir. Bu Türkiye Barış Derneği yönetiminde görev almış, yargılamalara, tutuklanmalara, sürgün yaşamına muhatap olmuş bizler için özellikle ve öncelikle böyledir.

Bugüne kadar barışı savunmanın ulusal ve evrensel bir hak, görev ve sorumluluk olduğu bilinci ile her birimiz gerek bu konuda olsun ve gerekse Türkiye'de yürütülmekte olan Barış Derneği davalarıyla dayanışma konusunda olsun üzerimize düşeni yapmağa çaba gösterdik. Bugün varılan noktada bu çalışmalarını bir üst düzeye çıkarmak gereksinmesiyle karşılaşmış bulunuyoruz. Bunun için bir araya gelerek; geçmiş dönemdeki çalışmalarımızın deneyimlerini birbirimize aktarmak, bulunduğumuz dönemi değerlendirmek ve önümüzdeki dönemde neler yapılması konusunda bir görüş alışverişinde bulunmak yararlı olacaktır. Bu nedenle olanaklarımız ölçüsünde kiminizle şahsen görüşerek, kiminizle de telefon bağlantısı kurarak bildiğiniz gibi daha önce bu konuyu konuşmuştuk. Bu ilişkilerimizin sonucu katkılarınızla öneri olgunlaşıp somutluk kazandı.

Öngörüşmelerimiz sırasında şu saptamalar ortaya çıkmış bulunmaktadır:

- Güçlerin her hangi bir biçimde bir araya getirilmesi, uyumlaştırılması bugüne kadar yürütülen çalışmalarını daha bir üst düzeye çıkaracak ve güçlendirecektir,
- Aralarında Barış Derneği yönetici ve üyeleri de olmak üzere, bugün özellikle 12 Eylül 1980 sonrasında yurt dışında yaşamaya başlayan politik göçmen sayısı Jön Türkler'den bu yana tarihimizde ilk kez bu kadar yüksek olmuştur,
- Avrupa'da 1,5 milyonun üzerinde göçmen işçimiz yaşamaktadır,
- Değişik politik eyilimlere sahip göçmen işçi dernek ve federasyonları çeşitli avrupa ülkelerinde, Avustralya, ABD ve Arap ülkelerinde faaliyetlerde bulunmaktadırlar. Bunların etkiliyebildikleri yada başka bir deyişle bu örgütlerde çalışan birçok göçmen işçinin bulunduğu da, yani bu örgütlerin hitap ettikleri tabanları olduğu bir gerçektir,
- Çeşitli zamanlarda ve nedenlerle yurt dışına çıkmış ve yerleşmiş önemli sayıda aydınımız da bu ülkelerde bulunmaktadır,

- Gene bu ülkelerde Türkiye ile ilgilenen, dostluk ve kültür dernekleri ya da dayanışma komiteleri çalışmalarını sürdürmektedirler,

-Gene bu ülkelerde çalışmalar yapan politik parti ve çevreler ile politik nitelikli kişiliklerimizin varlıkları da bir olgudur,

- Tüm bu sayılanların çalışmalarımızın bir üst düzeye çıkarılmasında ve yığınlaştırılmasında bize geniş olanaklar sağlayabileceği öngörülebilir,

- Bütün bu çevrelerin bir araya getirilerek çalışmalarımıza katılımlarını sağlamak için, onların herbirinin kendi alanlarındaki sorunları da kapsayacak geniş katılımlı bir Konferans örgütlenmesi düşünülebilir. Böylesi geniş yelpazeli ve katılımlı bir konferansın örgütlenmesi ciddi ve ağırlıklı bir başlangıç oluşturabilir. Güçlü, etkin ve yığinsal bir dayanışma çalışmasına da böylesi bir girişimin katkısı ve yararı büyük olacaktır. İçinde bulunduğumuz yılın Helsinki Konferansının 10 ncu yılı, 1986'nın ise Birleşmiş Milletler Teşkilatınca "Dünya Barış Yılı" olarak kabul edilmiş olması, böylesi bir konferans için elverişli bir zamanlama olanağı vermektedir. Bu bağlamda, bu yılın Faşizmin yenilişinin ve Hiroşima'ya atom bombasının atılışının 40 ncu yılı, 12 Eylül'ün, Savunma ve İşbirliği Anlaşmasının 5 nci yılları ve de 1925 Paris Türkiye-Sovyet dostluk ve saldırmazlık anlaşmasının 60 ncu yılı olduğu da gözönüne alınabilir. Gerek bu nedenlerle ve gerekse ülkede Barış Derneği davasında yargılanan arkadaşlarımızın yürekli savunmalarının doğurduğu saygınlık, dayanışma çalışmalarımızın sonucunda bu davayı izlemek üzere ülkeye giden yüksek düzeyli gözlemcilerin yarattığı etki, öteyandan ise özellikle Avrupa'da ve daha geniş olarak tüm dünyada yükselen yığinsal barış hareketleri ülkede ve dışarda yurttaşlarımızın ilgi ve dikkatlerini, sempatilerini, toplamıştır. Bütün bu etkenler, Helsinki Konferansının 10 ncu yılı vesilesiyle ve Helsinki Nihai Senedi temelinde düzenlenecek bir konferansa geniş katılımın sağlanmasında rol oynayabilir. Özellikle Sened'in içerdiği parçalanmış ailelerin birleştirilmesi, serbest dolaşım hakkı, eğitim ve kültür değişimi ve bundan eşitlikle yararlanma hakkı, üçüncü sepetteki insan hakları konuları göçmen işçilerimizin ve derneklerinin özellikle ilgi alanlarına girmektedir. Aydınlarımızın da yaşadıkları ülkelerdeki hükümetlerden benzeri beklentileri sözkonusudur. Nihayet insan hakları ve Sened'in birinci sepetindeki Güvenlik ve Yumuşama konusu herkesin ortak sorunudur. Böylece geniş katılımlı bir konferansın gerçekleşebilme olasılığının bulunduğu düşünülebilir. Bu konferansın gerçekleştirilmesi uygun bulunur ve başarılırsa, barışı savunma konusundaki ulusal ve evrensel görevimizi yerine getirme de olsun, arkadaşlarımızla dayanışma kampanyasını örme ve yükseltmede olsun geniş ve yeni çevreler açabilir.

İşte böylece özetleyebileceğim bu saptamalarımız ve düşüncelerimizi bir kere de birlikte ve ortak olarak tartışmak, yarar ve olabirliklerini araştırmak, ileriye yönelik olarak neleri ve nasıl yapabileceğimizi konuşarak bir çevren saptamak üzere; gene görüşmelerimiz sırasında uygunluğu belirlenen 31 Ağustos ve 1 Eylül tarihlerinde Paris'de toplanacağız. Toplantımıza 31 Ağustos Cumartesi günü öğleden sonra saat 14.30'da başlayıp, 1 Eylül Pazar günü öğleden sonra bitireceğiz.

Halen yurtdışında bulunan ve isimlerini saptayabildiğim Barış Derneği Başkanlık Divanı ve Yönetim Kurulu üyesi arkadaşların listesi aşağıdadır. Toplantıya katılacak bu arkadaşların varış gün ve saatlarıyla ulaşım araçlarını önceden mektup ya da telefonla bildirmelerini, birbirlerini ayrıca bilgilendirmelerini ve böylece olanaksızlıklar nedeniyle kendilerine ulaşılammış olan arkadaşların da toplantıya katılmalarını sağlamada yardımcı olunmasını rica eder, bu vesile ile hepinize en içten sevgilerimle teşekkür ederim.

Enis COŞKUN

L İ S T E :

- ✕ Tektaş AĞAOĞLU
- ✕ Oya BAYDAR
- ✕ Yavuz ÇİZMECİ
- ✕ Gültekin GAZİOĞLU
- ✕ Mehmet KARACA
- ✕ Nedim TARHAN

Nadir AKGÜL -

Yaşar ARIKAN

Sait AYDOĞMUŞ -

Cüneyt BAŞBUĞ -

Ataol BEHRAMOĞLU -

✕ Metin DENİZMEN

Karabey KALKAN -

✕ Zülal KILIÇ

✕ Cemal KIRAL

Hasan Fehmi MAVİ -

Aybars UNGAN -

Bağlantı adresi:

Enis COŞKUN

165 Av. Gabriel Peri

92230 Gennevilliers

FRANCE

Telefon: 792 20 61

Fransa dışından telefonlarda Kod:

33 - 1